

NOTAT

Nordisk Ministerråd

Til

Ved Stranden 18
DK-1061 København K

Kopi

Tel +45 3396 0200

Fax +45 3396 0202

www.norden.org

Fra

Emne

Rekommendationsmeddelende 16/2013 Skolens markering af børns rettigheder

18. juni 2014

13-01326-2

Rekommendationsmeddelende 16/2013 Skolens markering af børns rettigheder

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer,

at arrangere og gennemføre én fælles skoledag (den 20. november 2014), hvor alle skoler i Norden markerer 25-året for FNs Børnekonvention med henblik på at eleverne lærer om rettigheder, demokrati og medborgerskab i et børneperspektiv. Dagen bør gentages én gang årligt efterfølgende for at bevare fokus på børnerettigheder også fremadrettet

at arrangere en nordisk konference om lighed for og med børn i Norden. Konferencens sigte skulle være at få input til, hvordan man bedst inddrager sårbare børn i beslutningsprocesser. Immigrantbørn, fattige børn, børn med handicaps, børn af alkoholiserede forældre osv. har også krav på at blive hørt. Hvordan sikrer vi det?

at – i samarbejde med Nordisk Råd – arrangere og gennemføre et børne- og ungdomsparlament i alle parlamenterne i Norden på én og samme dag (f.eks. den 20. november 2014), hvor børnene indtager parlamentet og diskuterer relevante temaer i et børne-, demokrati- og rettighedsperspektiv

at udvikle en nordisk app om børnerettigheder, som kan anvendes både af børnene selv og som undervisningsmateriale på skolerne

at initiere og gennemføre et udviklingsarbejde i de nordiske lande, hvor hearings/ungeråd for og med børn sættes i spidsen for arbejdet med henblik på at videreudvikle og forny det officielle nordiske samarbejde i overensstemmelse med børn og unge og deres rettigheder, ideer og ønsker

at gennemføre ovennævnte initiativer under hensyntagen til de i betænkningen anførte synspunkter – og gerne i et samarbejde med UNICEF, der har en nordisk *task force*/netværksgruppe på tværs af de nordiske lande, som har særlig ekspertise inden for de nævnte forslag til initiativer.

De nordiske landes regeringer meddeler:

De nordiske landes regeringer vil indledningsvis udtrykke sin fulde opbakning til udvalgsforslagets hensigt om at fremme og styrke børns rettigheder og aktive medbestemmelse i samfundet og særligt i forhold til beslutninger der berører børn og unges liv. De nordiske landes regeringer deler Nordisk Råds ønsker om at fremme og synliggøre børns rettigheder i Norden. Selvom Norden i et internationalt perspektiv ligger langt fremme, når det handler om

børns demokratiske deltagelse, ligestilling og rettigheder, findes der fortsat udfordringer. Det er derfor vigtigt, at de nordiske lande fortsat samarbejder for at fremme og synliggøre børns rettigheder i børnehaver og skoler.

Fælles nordisk markering af 25-året for FN's børnekonvention

Nordisk Råd foreslår i rekommandationen, at de nordiske landes regeringer arrangerer og gennemfører én fælles dag (den 20. november 2014), hvor alle skoler i Norden markerer 25-året for FN's Børnekonvention med henblik på at eleverne lærer om rettigheder, demokrati og medborgerskab i et børneperspektiv.

De nordiske landes regeringer stiller sig positiv overfor forslaget om, at de nordiske lande samt Grønland, Åland og Færøerne markerer 25-året for FN's Børnekonvention med henblik på at skabe fokus på eleverne læring om rettigheder, demokrati og aktivt medborgerskab i et børneperspektiv. Det er en vigtig sag, ikke mindst i skoler, hvor børn og unges aktive medbestemmelse og involvering er afgørende for indlæringen, og da mange børn og unge ikke har tilstrækkelig kendskab til deres rettigheder og Børnekonventionen. De nordiske lande ser dog ikke noget til hinder for at markeringen også omfatter børnehaver, hvor kendskab til og arbejdet med børns rettigheder også er relevant.

Der er allerede iværksat en række nationale og lokale tiltag for at markere 25-året. Det er derfor vigtigt, at en nordisk indsats støtter op og ikke dublerer eksisterende tiltag. De nordiske landes regeringer vil i efteråret 2014 opmuntre skoler og børnehaver i Norden til at markere 25-året og sætte fokus på børns rettigheder i børnehaver, skoler og i offentligheden. Fx gennem en fælles kronik og pressemeddelelse i samarbejde med Nordisk Ministerråd, Nordisk Råd og UNICEF som formidles via pressen, undervisningsministeriernes hjemmesider og webbaserede nationale undervisningsplatforme.

Nordisk Råd rekommanderer endvidere at markeringen sker på samme dag i Norden (den 20. november 2014), og at denne dag gentages én gang årligt efterfølgende for at bevare fokus på børnerettigheder fremadrettet. De nordiske landes regeringer vil som nævnt ovenfor gerne bidrage til at markere 25-året for FN's Børnekonvention d. 20. november 2014. Der findes imidlertid mange forskellige måder at markere sagen på. Derfor vil de nordiske landes regeringer lægge det op som et åbent og uforpligtende tilbud til skoler og børnehaver, og opmuntre dem til selv at arrangere markeringen. Af samme grund vil de nordiske lande ikke forpligte sig på at afholde årlige markeringer af FN's børnekonvention, men i stedet opfordre skoler til at markere dagen og drøfte børn og unges rettigheder og indflydelse i samfundet og på skolen.

Nordisk konference om lighed for og med børn

Nordisk Råd foreslår i rekommandationen, at de nordiske landes regeringer arrangerer en nordisk konference om lighed for og med børn i Norden. Konferencen skal sigte på at få input til, hvordan man bedst inddrager sårbare børn i beslutningsprocesser.

Den nordiske børn- og ungdomskomité, NORDBUK, afholder et seminarium i forbindelse med Nordisk Råds session i oktober 2014 i anledning af at FN's Børnekonvention fylder 25 år. Seminariet skal belyse spørgsmålet om, hvad de nordiske lande har gjort for at leve op til FN's Børnekonvention og debattere arbejdet med børns rettigheder på nordisk niveau, herunder hvordan man bedst inddrager sårbare børn i beslutningsprocesser. Det er planen at seminariet arrangeres i samarbejde med nordiske børneombudsmand og Ungdommens Nordiske Råd.

Børne- og ungdomsparlament i Norden

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer i samarbejde med Nordisk Råd, at arrangere og gennemføre et børne- og ungdomsparlament i alle parlamenterne i Norden på én og samme dag (f.eks. den 20. november 2014), hvor børnene indtager parlamentet og diskuterer relevante temaer i et børne-, demokrati- og rettighedsperspektiv.

De nordiske landes regeringer støtter Nordisk Råds forslag om at involvere børn og unge i det parlamentariske arbejde og giver børn en platform at diskutere relevante temaer i et børne-, demokrati- og rettighedsperspektiv.

Nordisk Ministerråd anser imidlertid, at der allerede findes gode eksempler på igangværende processer i landene med involvering af nationale børneråd, nordiske børneombudsmænd, ungdomspartier og ungdomsorganisationer, som bidrager til at involvere børn og unge i debatten om børns rettigheder, demokrati og medborgerskab. En stor del af deres arbejde går ud på at lytte til børn og unges erfaringer, hvor børn og unge bliver 'eksperter' inden for forskellige områder, og er på den måde selv med til at pege på løsningsforslag og påvirke beslutninger.

Nordisk Ministerråd vil med afsæt i eksisterende aktører med fokus på børns rettigheder, drøfte muligheder og modeller for at inddrage børn og unge aktivt i børne- og ungdomspolitiske spørgsmål med henblik på styrke børn og unges indflydelse på beslutninger der berører dem. Dette kan f.eks. ske i regi af NORDBUK, der blandt andet arbejder for at fremme børn og unges deltagelse og indflydelse.

Nordisk app om børns rettigheder

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske regeringer at udvikle en nordisk *app* om børnerettigheder, som kan anvendes både af børnene selv og som undervisningsmateriale på skolerne.

Der findes allerede i dag en række gode eksempler på gratis nordiske *apps* om børns rettigheder, der er udviklet for at gøre det nemt og sjovt for børn at lære om deres rettigheder.

I Grønland har MIO eksempelvis udviklet en *app* om børns rettigheder på grønlandsk, som kan bruges i undervisning. *App'en* findes både i en grønlandsk og en dansk version og indeholder blandt andet information om FN's Børnekonvention i en børnevenlig udgave og informationer om, hvor børn kan søge hjælp både lokalt og landsdækkende, hvis deres rettigheder bliver krænket, eller de har brug for hjælp. Der er for eksempel oplysninger om, hvordan børn kan kontakte sms-rådgivning.

De nordiske landes regeringer vil gerne bidrage med at formidle og eksisterende *apps* om børns rettigheder samt opfordre skoler til at benytte disse i undervisningen og hjælpe eleverne med at få *app'en* downloadet, så de kan bruges aktivt i undervisningen.

Udviklingsarbejde i de nordiske lande

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer at initiere og gennemføre et udviklingsarbejde i de nordiske lande, hvor *hearings/ungeråd* for og med børn sættes i spidsen for arbejdet med henblik på at videreudvikle og forny det officielle nordiske samarbejde i overensstemmelse med børn og unge og deres rettigheder, ideer og ønsker.

Nordisk børne- og ungekomité (NORDBUK) har iværksat flere initiativer, som berører de problemstillinger, der rejses i rekommandationen, herunder blandt andet:

- "Ungdom som falder ud af skole og arbejde". NORDBUK har i perioden 2011 - 2014 haft en forskningskoordinator, som har set på

forskningsresultater i Norden angående årsagerne til, at unger falder ud af skole og arbejde.

- NORDBUK deltog aktivt ved arbejdsmarkedsmødet med de nordiske statsministre i 2013 med temaet "Flere unge i arbejde i Norden".
- NORDBUK har besluttet at gennemføre et projekt om fattigdom blandt børn i Norden i samarbejde med Nordisk Velfærdscenter. Projektet indebærer at børn og unge selv kan komme til orde og udtrykke idéer og tanker omkring fattigdom. Projektet igangsættes i 2014.

I det ovennævnte initiativer, der iværksættes i 2014, er det hensigten, at der skal indgå en afdækning af børns og unges perspektiv på deres situation i form af hearings og ungeråd i landene.

Nordisk task force

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer at gennemføre ovennævnte initiativer under hensyntagen til de i betænkningen anførte synspunkter – og gerne i et samarbejde med UNICEF, der har en nordisk *task force*/netværksgruppe på tværs af de nordiske lande, som har særlig ekspertise inden for de nævnte forslag til initiativer.

De nordiske landes regeringer har i forvejen nedsat en nordisk komité under Nordisk Ministerråd, NORDBUK, omkring blandt andet børns og unges rettigheder og aktive inddragelse i beslutninger og med deltagelse fra alle de nordiske lande. De nordiske landes regeringer vil i samarbejde med NORDBUK drøfte initiativerne i nærværende rekommandation under hensyntagen til de anførte synspunkter i betænkningen og med henblik på at styrke det nordiske samarbejde omkring børns rettigheder.

Det er Ministerrådets opfattelse, at intentionen i Nordisk Råds rekommandation er opfyldt, og Ministerrådet anser således, at rekommandationen kan afskrives.